

הפנינה של אפריקה

אחרי ההלם מהמים הקרים במקלחת. הפחד מהיפופוטמים היא נשבתה בקסם. מסע אחר לאוגנדה • ענת שינקמן

הגילוס הרחב, אומגה שיוורת מעל נוף פראי אל בתי הבוץ ונגות הקש של התושבים, הרי רונגורי שנישאים לגובה של יותר מ-5,000 מטר ובפסגתם תירס ותה, עצים כורעים ממנגו, אגמים בלועות של הרי געש וגם שבט יהודי נידח שאי שם, בצד פוד'מורה אוגנדה, לומד תורה, מזמר "ארוח עולם" בניגון יהודי וחולם על ארץ רחוקה שלעולם לא יגיע אליה.

החיים באוגנדה מתנהלים בצידי הדרכים. דור כנים מאולתרים מציעים מנגו, פפאיה ואננס. נהגי מוניות על טוסטסים – בודה'בורה – מעמיסים שלושה וארבעה נוסעים ומוליכים אותם פנימה, לתוך הכפרים. לפעמים, כשקרני השמש נמצאות בוויית מסוימת, נראים הצועדים כמו צלילית של דינוזאור קרום, ורק כשמתקרבים מבחינים בקווי המתאר: ילד יחף נושא ג'ריקנים כבדים, מלאים במים ששאב מהמאגר המקומי, רוכב אופניים מור סתר מאחורי אשכולות עצומים של כננות, אישה בלבוש צבעוני שתינוק קשור על גבה, ורק רגליו השחורות והקטנות מציינות מתוך השמיכות. רוב החיים מתנהלים בכפרים הגידחים, ביי חידה המשפחתית, "שמבה", שבה מגדלים לבד את המזון וסוחרים בו עם השכנים. הנתונים הסטטיסטיים מציינים מציאות עגומה: תוחלת החיים נמוכה (54 לנשים, 52 לגברים), הבערות גדולה (68.8%), אבל הם מספרים רק חלק מהסיפור.

עורא, המרריך האוגנדי שלנו, חילץ את עצמו מחיי הכפר וערק לעיר. אבל גם כיום, כשהוא נוסע לבקר את הוריו ושואב מים לתוך הג'ריקני נים הצהובים, הוא מספק לנו את חלקו האחר של הסיפור: ילדות מאושרת עם הרבה אחים וחברים, שמתרוצצים יחד סביב כדור מאולתר שהרכיבו המשך בעמ' 6

שמונה בערב. שירת ג'פים מת-נהלת באישיות בשמורת מורצ'סטון החשוכה, בדרך למחנה שבו נקים אוהלים בסופו של יום מפרך בדרכים. פתאים נשמעת בקשר קריאה בהולה: "כאן צוות 9, משהו קרה לצוות 8, הוא נעלם לנו". ורד המרריכה וגילי הרופאה מגיחות במהירות מהג'פ רק כרי לגלות שצוות 8 סטה מהדרך והתנגל לשפת הנהר. לבנות המבוהלות שלום. הרכב יאלץ להמתין לצד ההיפופוטמים עד שיבואו לחלץ אותו בבוקר. שעתים אחר כך, עייפות להחריד, הקפינו בג'פים את האוהלים שהקמנו כרי למנוע מההיפופוטמים להדרור למאהל. מדהים באיזון מהירות מתרגלים להוראות הוויית. אנחנו משי רכות את רכבנו בסיוע פנס ראש, ידירו הטוב ביותר של האדם, למקלחות המשותפות. המים כמובן קרים. למי אכפת. בבוקר נרמה לי שמישהו מסתובב בין האוהלים. אה, זה רק בבונים. בבונים? אלוהים, לאן הביאו אותי.

האמת – לגן עדן. צ'רצ'יל קרא לה "הפנינה של אפריקה", והשם בהחלט הולם אותה, את אוגנדה. ארץ שצובטת את הלב בזיפייה הפשוט, ביי רוק הפראי, השונה כל כך מזה המתחנף של אירופה ומתנפל מכל עבר, באנשיה היפים, שהאדם הלבן עם מצלמתו – "מוזונגו" הם קוראים לנו, "עור מתקלף" – עדיין זר להם כל כך.

לא קל לטייל בה. רק 23% מדרכיה סלולות, ברוב הבתים אין חשמל ומים, על תשתית תיירותית כמעט אין מה לדר. אבל המאמץ משתלם, גם כשהוא כרוך בלינה באוהלים ובפרייה זמנית ממים חמים. הטבע, האדם והוויית חיים שם יחד בשלום, והחיבור ביניהם יוצר שפע מראות ואטרקציות: ספארי משופע בפילים וג'רפות, רפטינג על

